Lietas Nr. C37079613
Lietas arhīva Nr. C-0094-15/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Tukumā, 2015.gada 2.februārī

Tukuma rajona tiesa
tiesnese K.Vanaga,
ar tiesas sēdes sekretāri S.Stalbergu,
atklātā tiesas sēdē 2015.gada 19.janvārī izskatīja civillietu SIA „/nosaukums B/" prasībā pret /pers. A/ par zaudējumu piedziņu.

Tiesa

konstatēja

2013.gada 11.jūlijā SIA „/nosaukums B/" (turpmāk tekstā prasītāja) cēla prasību tiesā pret /pers. A/ (turpmāk tekstā atbildētājs), norādot, ka atbildētājs no 2010.gada 4.janvāra strādā SIA „/nosaukums B/" par autobusa vadītāju. 2013.gada 30.janvārī atbildētājs tika norīkots izpildīt regulāro vietējās nozīmes pasažieru pārvadājuma reisu Tukums - Zentene – Tukums, ar prasītājas autobusu /nosaukums A/ 0408, valsts reģistrācijas numura zīme /TL numurs/ (turpmāk tekstā autobuss). Prasītājs uzskata, ka ap plkst. 17.10, autoceļa V 1437 maršruta posmā Bieļas – Kaive – Lamiņi – Zentene, pirms Lamiņu pieturas, atbildētājs neizvēlējās transporta kustības drošumam atbilstošu ātrumu, kā rezultātā autobuss ieslīdēja ceļa nomales sniega valnī un nobrauca no ceļa. Autobusu no apgāšanās pasargāja blakus ceļam augošie koki. Autobusam tika sabojāta autobusa priekšējā daļa, saplēsts autobusa priekšējais stikls. Pasažieri autobusā neatradās, cietušo nebija. Autovadītājs uz notikuma vietu policiju neizsauca. Lai noskaidrotu avārijas apstākļus, 2013.gada 31.janvārī uzņēmumā tika izveidota satiksmes negadījuma izmeklēšanas komisija (turpmāk tekstā komisija) – valdes loceklis /pers. C/, tehniskā dienesta vadītājs /pers. D/. Saņemot atbildētāja un citu iesaistīto personu paskaidrojumus, komisija 2013.gada 6.februārī sastādīja aktu, kurā konstatēja, ka braukšanas apstākļi uz ceļa avārijas brīdī nebija apgrūtināti, citi transportlīdzekļi satiksmei netraucēja, transportlīdzeklis bija tehniskā kārtībā, aprīkots ar atbilstošām riepām, autobusā neatradās pasažieri, kas varētu novērst autobusa vadītāja uzmanību, tādējādi secinot, ka atbildētājs neizvēlējās drošu, braukšanas apstākļiem atbilstošu ātrumu, kā rezultātā piebrauca pārāk tuvu nomalei, autobuss tika ierauts ceļa nomales sniega valnī un nobrauca no braucamās daļas. Autobusam konstatēti bojājumi, kas norādīti iepriekš. Komisijas konstatēto, apstiprina notikuma vietas fotogrāfijas. Prasītāja norāda, ka atbildētājs 2013.gada 30.janvāra paskaidrojumā apraksta ceļu satiksmes negadījuma norisi, neapņemas segt remonta izdevumus, bet tikai Ls200 no stikla vērtības. No Latvijas autoceļu uzturētāja Talsu iecirkņa tika saņemta izziņa par ceļa stāvokli un veiktajiem darbiem 2013.gada 30.janvārī. No izziņas redzams, ka uz autoceļa Bieļas – Kaive – Lamiņi – Zentene, posmā, kur notika avārija, bija veikti smilts kaisīšanas darbi. 2013.gada 21.februārī SIA „/nosaukums B/" valdes priekšsēdētājs izdeva rīkojumu Nr.10R „Par uzņēmumam nodarītiem zaudējumiem", kurā uzdeva ieturēt no autovadītāja /pers. A/ autobusa atjaunošanas izdevumus Ls961,12 apmērā, precizēt faktiskos remonta izdevumus. Atbildētājs rīkojumam nepiekrita. Prasītāja norāda, ka autobusa remonta izdevumi, pēc to precizēšanas ir Ls1447,53. Norāda, ka no atbildētāja nav iespējams piedzīt prasītājai nodarītos zaudējumus Darba likuma 79.panta kārtībā. Autobusam ir veikta OCTA, bet sabiedriskā transporta pakalpojumu līgums ar Satiksmes ministriju neparedz KASKO apdrošināšanu. Prasītāja uzskata, ka nav pieļāvusi nekādu neuzmanību vai nevērību, līdz ar ko zaudējumu atlīdzināšanas pienākums ir atbildētājam, kurš pieļāvis rupju neuzmanību vadot transportlīdzekli, izraisot ceļu satiksmes negadījumu. Prasītāja uzskata, ka atbildētājs ir pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumus, kā arī nav ievērojis 2010.gada 5.janvāra Darba līgumu Nr.12, SIA „/nosaukums B/" iekšējās kārtības noteikumus un autovadītāja aprakstā noteikto, par ko parakstījies.

Atsaucoties uz Civillikuma 1770., 1771., 1772., 1773., 1779 pantu un Civilprocesa likuma 130.pantu SIA „/nosaukums B/" lūdz piedzīt no /pers. A/ zaudējumus (Ls1447,53) 2059,65 *euro*, visus tiesas izdevumus, nosakot tiesības saņemt likumiskos procentus līdz sprieduma izpildei.

2013.gada 12.augustā tiesā saņemti atbildētāja /pers. A/ paskaidrojumi, kuros atbildētājs prasību neatzīst, norāda, ka prasītāja nepareizi interpretē darba likuma un Civillikuma normas. Norāda, ka lietā nav strīda, par to, ka ceļu satiksmes negadījums notika darba tiesisko attiecību laikā starp prasītāju un atbildētāju. Atbildētājs neapstrīd, ka 2013.gada 30.janvārī brauca maršrutā Zentene – Tukums un ap plkst. 17:10 notika ceļu satiksmes negadījums. Uz ceļa bija slapja sniega putra un ledus. Minēto apstiprinot prasītājas pašas iesniegtie pierādījumi – 06.02.2013.akts nr.1, kura 1.punktā norādīts, ka braukšanas apstākļi avārijas brīdī bija apgrūtināti, jo sniga slapjš sniegs un uz apledojošās ceļa virsmas veidojās sniega putra. Minēto apliecina negadījuma seku likvidēšanā iesaistītās personas /pers. E/, /pers.D/ un zemes īpašnieks /pers. G/. Uzskata, ka prasītājas norādītais, par to, ka ceļa virsma bija nokaisīta un braukšanas apstākļi bija apmierinoši, neatbilst patiesībai un ir vērtējams kritiski. Norāda, ka ceļš, atbilstoši prasītājas pievienotajai izziņai, tika kaisīts no plkst. 10:40 līdz 11:00. Ziemas apstākļos, pie nokrišņiem sniega un slapja sniega veidā varēja rasties apstākļi, ka veiktā ceļa kaisīšana nedeva attiecīgo rezultātu. Pie šādiem apstākļiem pastāv varbūtība, ka autobusa vadītājam, ievērojot Ceļu satiksmes noteikumus un attiecīgo braukšanas ātrumu šajā situācijā ir neiespējami izvairīties no apledojošas ceļa virsmas un ir iespējami ceļu satiksmes negadījumi no autobusa vadītāja neatkarīgu iemeslu dēļ. Atbildētājs neuzskata sevi par vainīgu zaudējumu nodarīšanā. Negadījums notika slikto ceļa un laika apstākļu dēļ. Negadījums nav noticis atbildētāja vainas vai bezatbildības vai rupjas neuzmanības dēļ. Pēc ceļu satiksmes negadījuma atbildētājs telefoniski par to paziņoja darba devēja atbildīgajam pārstāvim, jautājot, vai izsaukt ceļu policiju. Uz minēto tika norādīts, ka ceļu policiju izsaukt nevajag. Atbildētājs uzskata, ka pie apstākļiem, ja darba devējs vēlētos piedzīt zaudējumus, viņa pienākums bija izsaukt policiju, lai konstatētu visus ceļu satiksmes negadījuma apstākļus, atbilstoši likumā noteiktajam. Atsaucoties uz Civillikuma 1.pantu, norāda, ka prasītājas rīcība neizsaucot policiju, liecina par negodprātīgu rīcību. Paskaidrojumā atbildētājs atsaucas uz Darba likuma 86.panta ceturto daļu, kas izslēdz darbinieka pienākumu atbildēt par zaudējumiem. Norāda, ka Darba likuma 86. un 87.pantā ir noteikts darbinieka civiltiesiskais atbildības pamats un apmērs. Tas atsevišķos jautājumos atšķiras no vispārējā civiltiesiskās atbildības regulējuma Civillikumā, piemēram, darbinieks atbild tikai par darba devēja mantas tagadējo samazinājumu, bet neatbild par sagaidāmo peļņas atrāvumu, kā arī darbinieki, kuru darbība ir saistīta ar zaudējumu rašanās paaugstinātu risku, atbild vienīgi tad, ja zaudējumi darba devējam nodarīti ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ. Paskaidrojumos iekļauta atsauce uz augstākās tiesas Senāta 2007.gada 14.marta spriedumu lietā Nr.SKC-110. Atbildētājs uzskata, ka viņa darbs bija saistīts ar zaudējumu rašanās paaugstinātu risku. Ceļu satiksmes

negadījumu atbildētājs neveica ne ar ļaunu nolūku, ne rupju neuzmanību. Norāda, ka Civillikuma 1645.pants nosaka, kas ir rupja neuzmanība, savukārt Civillikuma 1646.pants noteic, kas ir viegla neuzmanība. Papildus norāda, ka prasītājas iesniegtā remonta tāmi nav izstrādājis sertificēts eksperts. Atsaucas uz 2005.gada 12.aprīļa ministru kabineta noteikumiem Nr.251 „Transportlīdzekļu tehniskās ekspertīzes un tehnisko ekspertu sertificēšanas noteikumi". Atbildētājs savā paskaidrojumā norāda, ka ir darījis visu iespējamo, lai izpildītu darba devēja doto uzdevumu – vadīt autobusu, nepieļaut zaudējumu rašanos nedz darba devējam, nedz trešajām personām. Atbildētāja rīcībā nebija nedz ļauna nolūka, nedz arī rupjas neuzmanības, nedz viegļprātība un nevērība. Atsaucoties uz Darba likuma 86.panta ceturto daļu, atbildētājs lūdz noraidīt prasību kā nepamatotu.

Tiesas sēdē prasītājas pilnvarotā pārstāve, zvērināta advokāte I.Skaistkalne prasību uzturēja, paskaidroja, ka atbildētājs strādāja pie prasītājas par autobusa šoferi. Norādīja, ka pildot darba pienākumus un vadot prasītājas autobusu maršrutā Tukums - Zentene- Tukums, 2013.gada 30.janvārī atbildētājs izraisīja ceļu satiksmes negadījumu, jo neizvēlējās ceļu stāvoklim atbilstošu, drošu braukšanas ātrumu, kā rezultātā tika bojāts prasītājas autobuss. Saistībā ar autobusa remontu prasītājai radās zaudējumi, gan par priekšējā stikla maiņu, kā arī autobusa virsbūves remontu. Lūdz zaudējumus piedzīt no atbildētāja. Papildus paskaidroja, ka atbildētājs pretēji darba līgumam un iekšējiem kārtības noteikumiem, kā arī pretēji Ceļu satiksmes noteikumiem pēc negadījuma neizsauca valsts policiju.

SIA „/nosaukums B/" valdes priekšsēdētājs /pers. I/ tiesai paskaidroja, ka sākotnēji uzreiz pēc negadījuma, atbildētājs atzina zaudējumu nodarīšanu, tomēr vēlāk, kad tika precizēta galīgā zaudējumu summa, atteicās zaudējumus segt. Par notikušo ceļu satiksmes negadījumu viņš uzzināja tikai tad, kad autobuss jau atradās stāvvietā, līdz ar to nebija vairs nozīmes par notikušo ziņot valsts policijai. Uzdeva valdes loceklim /pers. C/ noskaidrot visus notikušā apstākļus. Paskaidroja, ka ar /pers. A/ darba tiesiskās attiecības ir izbeigtas. Lūdza piedzīt no atbildētāja zaudējumus, par autobusa remontu. Papildus paskaidroja, ka šofera pienākums ir izsaukt uz ceļu satiksmes negadījuma vietu ceļu policiju. Dispičers, vai kāds cits no tehniskās daļas nav tiesīgs izlemt jautājumu, vai uz notikumu ir jāizsauc policija.

Atbildētājs /pers. A/ prasību neatzina, lūdz noraidīt. Paskaidroja, ka notikuma dienā vadīja prasītājas autobusu attiecīgajā maršrutā. Veicot atpakaļ ceļu no Zentenes uz Tukumu, brauca ar ātrumu vidēji 40 km /stundā. Ceļš bija slidens, ar līkumu uz leju, autobuss saslīdēja un nebija vairs vadāms. Autobuss ieslīdēja ceļa malā un ietriecās kokā. Autobusam tika sasists priekšējais stikls un korpuss. Pasažieri notikuma brīdī autobusā neatradās. Atbildētājs uz reiz pēc negadījuma zvanīja dispičerim, ziņoja par notikušo, kā arī informēja, ka paša spēkiem no notikuma vietas nevar izbraukt. Dispičeram jautāja vai ir jāizsauc policija, uz ko saņēma noraidošu atbildi. Uz notikuma vietu atbrauca SIA /Nosaukums B/ tehniskās daļas darbinieks, kurš ar traktora palīdzību izvilka autobusu no ceļa nomales. Lai to izdarītu bija nepieciešams nozāģēt ceļa malā esošo koku. Par koka nozāģēšanu tika informēts attiecīgā zemes gabala saimnieks, kuram nebija nekādu iebildumu.

Atbildētāja /pers. A/ pārstāvis /pers. K/ tiesas sēdē lūdza prasību noraidīt, paskaidroja, ka no prasītājas iesniegtā eksperta atzinuma izriet, ka notikuma brīdī uz ceļa bija nelabvēlīgi laika apstākļi, sniga slapjš sniegs un uz apledojošas ceļa virsmas veidojās sniega putra. Norādīja, ka atbildētājs ceļu satiksmes negadījumā nav vainojams, lietā par to nav pierādījumu. Atbildētājs brauca ar atļauto ātrumu. Paskaidroja, ka atbildētājs veica darbu, vadīja prasītājas transportlīdzekli, un tas bija saistīts ar zaudējumu rašanās paaugstinātu risku. Līdz ar to no atbildētāja zaudējumi, kas radušies saistībā ar notikušo ceļu satiksmes negadījumu, nav piedzenami.

/pers. L/ tiesai sniedzot liecību tiesas sēdē, apstiprināja 2014.gada 30.jūlija konsultatīvo speciālista atzinumu, norādot, ka atzinums tika taisīts pamatojoties uz zinātnisko metodiku, kas norādīta atzinumā, izmantojot prasītājas iesniegtās fotogrāfijas no notikuma vietas, kā arī interneta vietnē pieejamās ziņas par laika apstākļiem. Paskaidroja, ka notikuma vietu dabā nav apskatījis. Nobraukšanas pēdas no ceļa brauktuves ir redzamas fotogrāfijās, pēdas ir taisnas, nav redzamas bremzēšanas pēdas.

/pers. C/ tiesas sēdē liecināja, ka ir SIA /Nosaukums B/ valdes loceklis, strādā no 1995.gada. Liecināja, ka valdes priekšsēdētājs, nākamajā dienā pēc notikuma, viņam uzdeva noskaidrot visus apstākļus, par notikušo ceļu satiksmes negadījumu. Lai to izdarītu viņš devās uz notikuma vietu, to fotografēja. Pieņēma paskaidrojumu no /pers. A/. Apskatīja cietušo autobusu. Liecināja, ka notikuma vietā ceļš iznāk no meža un veido līkumu uz leju.

Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, uzklausījusi lietas dalībnieku paskaidrojumus, liecinieku liecības, tiesa atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā. (..) No minētās likuma normas izriet, ka tiesai jātaisa spriedums tikai par likumā noteiktā kārtībā pieteiktajiem prasījumiem, kas sastāda prasības priekšmetu, un tikai tādā apjomā, kādā tie izspriesti tiesas sēdē, tiesai izskatot lietu pēc būtības. Tiesa var apspriest prasījumu pamatotību vai nepamatotību, ņemot vērā faktus un apstākļus, kurus puses norādījušas kā prasības vai iebildumu pamatu.

Prasītāja lūdz piedzīt zaudējumus, kas radušies saistībā ar ceļus satiksmes negadījumā iesaistītā prasītājas autobusa remontu.

Civillikuma 1779.pants nosaka, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

No lietas materiāliem tiesa konstatē sekojošo.

2010.gada 4.janvārī starp SIA /Nosaukums B/ kā darba devēju un /pers. A/ kā darba ņēmēju noslēgts Darba līgums Nr.12/2010 (5. – 8.lietas lapa). Atbildētājs pieņemts darbā pie prasītājas par autobusa vadītāju pasažieru pārvadājuma daļā.

Starp pusēm nepastāv strīds, ka 2013.gada 30.janvārī atbildētājs pildīja darba pienākumus, veica regulāro vietējās nozīmes pasažieru pārvadājuma reisu Tukums - Zentene – Tukums, ar prasītājas autobusu /nosaukums A/ 0408, valsts reģistrācijas numura zīme/TL numurs/.

Atbilstoši autobusu kustības saraksta, autobusa izbraukšana no Zentenes noteikta plkst. 16.57.

Starp pusēm nepastāv strīds, ka ap plkst. 17.10, autoceļa V 1437 maršruta posmā Bieļas – Kaive – Lamiņi – Zentene, pirms Lamiņu pieturas, atbildētāja vadītais autobuss cieta ceļu satiksmes negadījumā, noslīdēja no ceļa seguma, ietriecoties kokā.

Ceļu satiksmes negadījumā personas nav cietušas, prasītājai piederošajam, autobusam tika bojāts priekšējais stikls un korpuss.

Saistībā ar autobusa remontu, prasītāja norāda sekojošus zaudējumu apmērus; par vējstiklu un tā ielikšanu - Ls683,65, autobusa evakuācija no notikuma vietas – Ls102,40, autobusa virsbūves remonts Ls661,48. Atbildētājs pēc būtības nav apstrīdējis zaudējumu apmēru.

Juridiskajā literatūrā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv trīs šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati:

1) prettiesiska vainojama rīcība (ietver arī vainojamības vai attaisnojamu neesamības noskaidrošanu); 2) kaitējuma esamība; 3) cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un kaitējumu *(Prof. Dr. habil. iur. Kalvis Torgāns. Vainas vai attaisnojumu meklējumi civil tiesībās. Jurista Vārds, Nr.20, 2005.gada 31.maijs)*. Arī Mg. iur. Jānis Kārkliņš norādījis: „Vērtējot civiltiesiskās atbildības pamatus, pietiktu konstatēt trīs zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumus – zaudējumu apmēru, cēloņsakarību un prettiesiski rīcību, kuru nosakot, cita starpā, tiek ņemti vērā prettiesisko rīcību (tātad vainu) neizslēdzošie apstākļi (likumiskie attaisnojumi) *(Mg. iur. Jānis Kārkliņš, LU Juridiskās fakultātes Civiltiesību katedras pasniedzējs, doktorants. Vainas nozīme, nosakot civiltiesisko atbildību. Jurista Vārds, Nr.15, 2005.gads 26.aprīlis)*.

Starp pusēm pastāv strīds par to vai atbildētājs ir vainojams ceļu satiksmes negadījumā un ar to saistīto zaudējumu nodarīšanā prasītājai.

Atbildētājs sniedzot paskaidrojumu (lietas 22.-23.lapa) pēc notikuma, norādīja, ka braucot pa maršrutu, divus kilometrus no pieturas „Lamiņi", izbraucot no meža ceļa līkumā, tāpēc, ka uz ceļa bija slapja sniega putra un ledus, autobuss vairs nebija vadāms un ieslīdēja grāvī. Uzskata, ka notikums notika slikto laika apstākļu un slidenā ceļa dēļ.

No Latvijas autoceļu uzturētāja Talsu iecirkņa izziņas (lietas 31., 32.lapa) izriet, ka 2013.gada 30.janvārī, uz autoceļa Bieļas – Kaive – Lamiņi – Zentene, bija veikti smilts kaisīšanas darbi, laika posmā no plkst. 10:40 līdz plkst.12:05.

Savukārt 2014.gada 30.jūlija konsultatīvā speciālista atzinumā Nr.82, pamatojoties uz datiem no interneta vietnes www.meteolapa.lv, konstatēts, ka 30.01.13. ir izteikti slikta oklūzijas fronte. Visā Latvijā ir spēcīgi nokrišņi, Kurzemē lietus, centrā slapjš sniegs, bet A rajonā dažas stundas arī putenis.

SIA /Nosaukums B/ sastādītajā 2013.gada 6.februāra aktā, kuru parakstījis /pers. C/ norādīts, ka braukšanas apstākļi avārijas brīdī bija apgrūtināti, jo sniga slapjš sniegs un uz apledojušās ceļa virsmas veidojās sniega putra (lietas 26.lapa).

Kā pamatojumu atbildētāja vainojamībai prasītāja iesniegusi 2014.gada 30.jūlija konsultatīvā speciālista atzinumu Nr.82, kurā secināts, ka autobusa Mercedes benz 0408, v.r.n. /TL numurs/ nobraukšanas no ceļa seguma cēlonis ir vadītāja neatbilstoša rīcība, kurš dotajos ceļa apstākļos neizvēlējās atbilstošu braukšanas ātrumu un drošu intervālu no ceļa apmales ar sniega valni. Secināts, ka autobusa vadītājam no kustības drošības viedokļa bija jārīkojas atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumu 4., 10., 50., 50.4., 112.punktiem.

Tiesa kritiski vērtē minēto atzinumu, jo kā izriet no liecinieka /pers. L/ liecības tiesas sēdē, taisot minēto atzinumu, viņš vadījās no zinātniskās literatūras, interneta vietnes par meteo apstākļiem attiecīgajā ceļa posmā, kā arī no prasītājas iesniegtajām fotogrāfijām no notikuma vietas. Atzinumā nav norādīta neviena atbildētāja prettiesiska rīcība, kas pierādītu viņa vainojamību ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā. Turklāt atzinums balstīts uz fotogrāfijām, kas atbilstoši liecinieka /pers. C/ liecībai, taisītas nākamajā dienā pēc notikušā negadījuma un tiesas ieskatā neatvieto pilnu notikuma vietas apskati. Tiesa konstatē, ka atzinuma sniedzēja rīcībā nav bijuši pietiekoši pierādījumi par notikuma vietas apstākļiem negadījuma brīdi. Kā izriet no pušu paskaidrojumiem, atbildētājs autobusu vadīja ar ātrumu ne vairāk kā 40 km stundā. Šādu braukšanas ātrumu noteikusi arī pati prasītāja, kas redzams no autobusu kustības saraksta (lietas 77.lapa). No liecinieka /pers. C/ liecības secināms, ka atļautais braukšanas ātrums attiecīgajā ceļa posmā ir 90 km stundā. Tādējādi tiesa par nepamatotu atzīst speciālista atzinumā norādīto, ka atbildētājs būtu pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumu 112.punktu. Tiesā nav strīda, ka atbildētāja vaina administratīvā procesa kodeksa vai krimināllikuma kārtībā ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā nav konstatēta.

Kā izriet no prasītājas un atbildētāja, kā arī liecinieka /pers. C/ liecības, valsts policija netika informēta par notikušo ceļu satiksmes negadījumu.

Tiesas ieskatā nav nozīmes apstāklim, kuras puses pienākums bija izsaukt valsts policiju uz notikuma vietu, jo valsts policijas neinformēšana par notikumu, nav saistīta ar ceļu satiksmes negadījumā radītajiem zaudējumiem. No abu pušu paskaidrojumiem izriet, ka prasītājas darbinieki, tehniskais dienests bija ieradies uz notikuma vietu, jo avarējušo autobusu bija nepieciešams izvilkt uz ceļa. Prasītājas tehniskais darbinieks neatzina par nepieciešamu ziņot par notikušo valsts policijai. Arī nākamajā dienā pēc notikuma prasītājas valdes loceklis, pēc avarējušā autobusa apskates par notikušo ceļu satiksmes negadījumu neinformēja policiju. Tādejādi, tiesa atzīst, ka prasītāja ar savām konkludentajām darbībām pēc ceļu satiksmes negadījuma pati akceptēja, atbildētāja rīcību neizsaukt valsts policiju. Prasītājas pārmetumi attiecībā par minēto nav saistāmi ne ar zaudējumu apmēru, ne ar atbildētāja vainojamību zaudējumu nodarīšanā.

Tādējādi, tiesa atzīst, ka lietā nav pierādījumu, ka zaudējumi prasītājai būtu radušies atbildētāja prettiesiskas rīcības dēļ.

Turklāt, kā jau minēts, prasība celta par zaudējumu piedziņu, kas nodarīti prasītājai kā darba devējai, brīdī, kad atbildētājs pildīja darba pienākumus.

Darba likuma 28.panta trešā daļa nosaka, ka darba līgumam piemērojami *Civillikuma* noteikumi, ciktāl šajā likumā un citos normatīvajos aktos, kas regulē darba tiesiskās attiecības, nav noteikts citādi.

Kā atzīts Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 14.marta spriedumā Nr.SKC-110, darba likuma normas, kas regulē darbinieka civiltiesiskās atbildības pamatu un apmēru ir speciālās tiesību normas attiecībā pret Civillikumu. Līdz ar to, izskatot prasību, izlemjot jautājumu, vai (..) ir jāatlīdzina zaudējumi, kas prasītājam radušies ceļu satiksmes negadījuma rezultātā, tiesai ne tikai jākonstatē Civillikuma priekšnosacījumi zaudējuma piedziņai, bet arī jāapsver, vai konkrētajā gadījumā nav konstatējami Darba likuma 86.panta ceturtās daļas nosacījumi, kas izslēdz darbinieka pienākumu atbildēt par zaudējumiem, izslēdz civiltiesisko atbildību.

Darba likuma 86.panta trešā daļa nosaka, ka, ja zaudējumi darba devējam nodarīti ar darbinieka ļaunu nolūku vai tādas viņa prettiesiskas, vainojamas rīcības dēļ, kas nav saistīta ar nolīgtā darba veikšanu, darbinieks atbild par visiem darba devēja zaudējumiem. Savukārt ceturtā daļa paredz, ka darbinieks, kura darbs saistīts ar zaudējumu rašanās paaugstinātu risku, atbild vienīgi tad, ja zaudējumi darba devējam nodarīti ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ.

Šā likuma 87.panta pirmā daļa nosaka, ka darbinieks pilnībā vai daļēji atbrīvojams no civiltiesiskās atbildības par darba devējam nodarītajiem zaudējumiem, ja arī darba devējs pats - ar saviem rīkojumiem vai nenodrošinot pienācīgus darba apstākļus vai darba aprīkojumu - bijis vainīgs zaudējumu nodarīšanā. (..)

Kā atzīts Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 30.novembra spriedumā, lietā Nr.SKC-594/2012 (..) transporta līdzeklis ir atzīstams par paaugstinātas bīstamības avotu.

Konkrētajā gadījumā tiesa atzīst, ka pildot autobusa vadītāja pienākumus, vadot prasītājai piederoši transportlīdzekli pa grants ceļu, pie iepriekš norādītajiem laika apstākļiem un ceļa seguma (apledojis ceļš uz kura ir sniega putra), atbildētājs veica darbu, kas saistīts ar paaugstinātas bīstamības darba apstākļiem.

No iepriekš minētajām tiesību normām konstatējams, ka atbildība iestājas gadījumā, ja vadot prasītājas autobusu, kas tiek darīts paaugstinātas bīstamības darba apstākļos, tiek konstatēts atbildētāja ļauns nolūks vai rupja neuzmanība, kā rezultātā prasītājam radušies zaudējumi.

Civillikuma 1641.pantā noteikts, ka ar ļaunu nolūku jāsaprot katrs tīšs kaitējums. Šā likuma 1645.pantā noteikts, ka neuzmanība ir rupja, ja kāds rīkojas augstākā mērā vieglprātīgi un nevērīgi, vai mazāk rūpējas par viņam uzticētām svešām lietām un darīšanām nekā par savām paša, vai arī uzsāk tādu darbību, kuras kaitīgums un bīstamība nevarēja un nedrīkstēja palikt viņam nezināmi.

Tātad, konkrētajā gadījumā, lai pareizi kvalificētu atbildētāja rīcību, nepieciešams noskaidrot, kādas atbildētāja darbības ir cēloņsakarā ar ceļu satiksmes negadījuma rezultātā radītajiem prasītājas zaudējumiem un vai tās atzīstamas par prettiesiskām, otrkārt, vai atbildētājs, attiecīgi rīkojoties, paredzēja vai tam vajadzēja paredzēt, ka tāda rīcība izraisīs iestājušās sekas (transportlīdzekļa nobraukšanu no ceļa).

Kā jau norādīts iepriekš, tiesa nekonstatē atbildētāja prettiesisku rīcību notikušajā negadījumā. Tiesa no lietā esošajiem pierādījumiem nekonstatē, ka atbildētājs būtu izrādījis apzinātu vēlmi veikt tiesību aizskārumu, t.i., pārkāpt ceļu satiksmes noteikumus vai izraisīt ceļu satiksmes negadījumu.

Tiesa atzīst, ka veicot darbu paaugstināta riska apstākļos, un vadot transportlīdzekli, pasažieru pārvadājumu maršrutā ar ātrumu, kas ir divas reizes mazāks, kā atļautais braukšanas ātrums, atbildētāju nevar vainot rupjā neuzmanībā.

Kā pamatoti norādīts atbildētāja paskaidrojumos Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 14.marta spriedumā Nr.SKC-110 atzīts, ka nekonstatējot rupju atbildētāja neuzmanību, veicot darba pienākumus paaugstināta riska apstākļos, likumdošana nav paredzējusi iespēju piedzīt zaudējumus no darbinieka. Konstatējot Darba likumā paredzētos apstākļus, kas izslēdz darbinieka civiltiesisko atbildību, tiesai nav nepieciešams pārbaudīt un izvērtēt Civillikuma priekšnosacījumus zaudējumu piedziņai, tai skaitā zaudējumu apmēru, tā aprēķina pareizību, kam iebilst atbildētājs.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt šā likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Tiesa secina, ka prasītāja pierādījusi tikai zaudējumu esamību un apmēru, taču nav gūts pierādījums faktam, ka zaudējumi radušies atbildētāja prettiesiskas rīcības rezultātā.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, 97.pantu, 192.pantu, 193.pantu, 194.pantu, 197.pantu, tiesa

nosprieda

prasību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā, no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2015.gada 16.februāra, apelācijas sūdzību iesniedzot Tukuma rajona tiesā.

Tiesnese K.Vanaga